

Novák Valentin

A TREPANÁLT

„Oda temetnek majd titeket, annak a dombnak az aljába, de ott sem lesz nyugodástok, mert ezer esztendő múlva kihányják csontjaitokat, s nagy termekbe viszik, ahol számtalan népnek mutogatják”

– Vladimir –

Az árnyak egyre csak nyúltak. Az erdő legszélső fáinak csúcsa már cipője orráig ért, ahogy lóbálta lábait a régészgödör szélén. Tenyere vázlatain nyugodott. Furcsa sóhajok keltek az ősreneteg mélyéről. A távolból farkas mód vonyító kutya gyötörte sátáni skáláival a környék békére vágyó vadjait, s mit tagadjuk, Ázaghy V. Gedeon idegeit is próbára tette. Az ég magasából pedig egy motoros csapat-szállító nyomasztó hanglepedője ereszkedett a dombvidékre. Mikor a táj minden porcikáját átította e hátborzongató zúgás, hirtelen autófékezésre riadt. Ajtó nyílt, ülés nyekergett:

– No, fiatal kolléga, nem jön be velünk a városba mulatni?

– Köszönöm, de nem. Ki kell pihennem magam. Meg erről a sírről még nem készültek el a rajzok.

– Hát akkor szép álmokat. Hajnalban jövünk...

A kocsiból kuncorgás hallott ki. Jucika, a régésznövendék épp Béla tanár úr sliccén babrált, miközben félhangosan megjegyezte:

– Milyen félnótás alak ez az idei rajzoló. Valami kanosabb piktort nem tudott szerezni?

Ajtó csapódott...

Gedeon egyedül maradt. Az árnyak már rég túlnyúltak ültő helyén. A repülőzúgás elenyészett. Az autó hegehupákon nyekkenő rugói is a láthatárba némultak. Csak az önmagát gőgösen fenevadnak képzelő kutya nem hagyott föl énekével.

Egy hete tárták föl ezt a sírt. A vázalak koponyáján diónyi luk éktelenkedett. Nagyobb lehetett a hasíték, de szélein láthatni az összeforrás igyekezetét, az ezer esztendőnek előtte kezdődött és befejeződött csontburjánzást. Trepanáció, mondta okítólag Béla tanár úr, mi-

kor a festőtanonc érdeklődéssel hajolt a megfúrt „agy” fölé. A tudományos magyarázat azonban nem elégítette ki. Lázás fantazmagóriák ostromolták hallucinációkra egyébként is hajlamos tudatát. Egész nap csak járt-kelt, mint egy holdkóros. Nem bírt rajzolni. Mikor neki látott volna, kitört a ceruza hegye. Mérgében bedobta a tízes számú sírgödörbe, ahol az agyafúrt férfiú szunnyadt tucatnyi évszázada. A plajbász pont beröppent a furaton. Radíros vége a koponyarés szélén fönnakadt.

„Mi a búbánatos franc van?” Dühöngött magában. „Miért nem megy a rajzolás? Meglékelték, meglékelték és kész... Hm... Kiszedték belőle az ütés okozta vérömlenyt, aztán annyi. Élt még egy darabig, mert nagy szaktudással fertőtlenítették, s arany lapocskával fedték gyöngye pontját, de mielőtt összeforrt volna az agyba-látó hasadék, megfertőződött és kimúlt. Ilyen egyszerű ez. Infekció, temetés, feltárás, rajz, fotó, csonttár, tudományos dolgozatok, régészeti hírnév, itt-hon lekicsinylő kézlegysítés, annyi ilyen túlélte ős-koponyaműtétet ismerünk Pannóniában, hogy csak na, a világban másutt: elismerő csetintés – ezek a magyarok már akkor is tudtak valamit, pedig csak barbár, Európa-rettegtető hordának képzelték őket kortársaik...”

Eltűntek az árnyak. A mindenütt egyforma sötétség építette ódon félelmeket rejtő bástyáit. A kutya veszett toportyánként jaidult. Az erdő szélére zajos kis csapat érkezett. Lovaiokról leugráltak, s nekiláttak jurtát építeni. Míg egyikőjük tüzet élesztett, a többiek könnyed, gyors mozdulatokkal kerekítették a lakóalkalmatosságot. Nem is egyet. Négyet vagy ötöt egyszerre. Később, már az éj-sűrűben – marhák vontatta szekerek hökkentek ugyanott. A rablott kincset hozták. Egy hatalmas fekete árnyékot emeltek le az egyik társzekérről, melléje guggoltak, s valamit matatni kezdtek rajta. Fél óra sem telt, a jurták csúcsai az ég energiáit szítták magukba, s kellemes illatok terjengtek a sötét bástyáit kikezdő tűz felől. A varkocsos harcosok megállapodtak. A fénykör mellett beszélgettek. Megnyúlt árnyuk rávetült az erdő falára. A csoportozaton túlról halk nyöszörgést lehetett hallani. Férfi hangja volt. Nem magyarul szólt, inkább szlávos hangsorokat préselt ki tikkadt ajkain. A foglyot a szekérderekhez kötözték. Ruháját megszagatták. Fején óriási seb lüktetett...

Ázaghy V. Gedeon egyenletesen szuszogva vette a levegőt, midőn elszunnyadt a tízes számú sírgödör peremén. A ceruzát már kivette a koponyán éktelenkedő lukból, s az a vázlatokon hevert. Ázaghy harmadéves volt a képzőművészeti iskolán. Jobb rajzoló, mint festő. A tan-

díját nyári régésztáborokban igyekezett megkeresni, több-kevesebb sikerrel. Lévéen, ivott rendületlenül, így megesett – akárcsak az előző nyáron is –, hogy tartozásokkal tért haza a városba, ahelyett, hogy valamicskét összekuporgatott volna. Most is mellette zöldellt egy kiürített Durbincs Sógor-os flaska. Az almabor feltartóztathatatlanul tört agya felé, s rátelepedett lázas álmaira...

A fogoly egész éjjel nyöszörgött. A sebére rátapasztottak valami bűzös ázalagot, s mielőtt nyugodni tértek volna, megittatták egy keserű főzettel. Bódulatban virrasztott. Álom és ébrenlét határán kóválygott. Lelke egy világ-magas fa legtetején rakott fészket, s onnan szórta sugarait az alatt szerencsétlenkedő test felé. Néha megvonaglott, mintha epileptikus görcsök lepték volna meg. Csak szeme fehérje villogott az éjszakában. A szomszéd tölgy odvában fészkelő kuvik megvetően pislogott az örület mezsgyéjén tántorgó, lekötözött emberre. A tábor lakói lassan nyugodni tértek. A jurtákból horkolás hangjai vetekedtek az éj neszeivel...

Jucika Béla tanár úrral ropta. A fiatal régészleány vadul kavargott a fejét kapkodó professzor körül. A társaság többi tagja csöndben kortyolgatott a kisváros zenés mulatójának sarkában. A bázongorista egymás után döntögette a vizes konyakokat. Gyors szvinget játszott. Jucika hihetetlenül megpörgette Béla tanár urat. Az ötvenes éveit taposó férfi kivörösödve fújtatott. Ám egy lassú szám következett a nem épp bő repertoárból. Egymáshoz bújtt a jövő reménye, s a publikációival világhírnévre szert tett „nagy öreg”, akinek több köze volt a föltárt honfoglaláskori temetőkhöz, mint a valóság csalfaságaihoz. Most is azon töprengett, vajon ezer esztendő múlva miket beszélnének ő és Jucika sírja fölött a harmincadik század múltba nézői. (Mert érezte, ezzel a nővel örökre összeköti a sorsát, olyannyira, hogy együtt is fognak jobblétre szenderülni.) Vajon a koporsóban rajta lenne-e Jucikán ez a borostyán nyakék, s az a topázszerű gyűrű, amelyet most is deres halántékán érez siklani. Aztán az jutott eszébe, hogy nem lenne megfelelő temetkezési öltözék a szmoking, mert becsapná vele a jövő régészeit. Rosszul következtetnének társadalmi hovatartozására. Hisz ő, prof. Csontos Béla, egész életében egyszerű ember volt. Még a nemzetközi konferenciákra is azokban a kockás ingekben ment el (nyakkendő nélkül persze!), amikben a temetőfeltárasokat végezte. Észre sem vette, hogy immár a bárpultnál állnak, s rendelkeznek. Jucika Camparit kért, Béla tanár úr egy Napoleon konyakot. Föltelepedtek a piros műbőrrel bevont bárszékre. Jucika keresztbe

fonta lábait. A professzor bávatagon meredt a süldő régészjelölt kívánatos combjaira. Hirtelen melléjük tántorodott az erdész unokaöccse, akit habókos egy embernek tartott mindenki széles e határban, s aki sokszor elkószált a Vár dombi ásatásokhoz, s ott lebzsel nap-hosszat, sírról sírra járva, s esztelen kérdésekkel szakálva a szakértőket. Nem zavartatva magát egy ősi regét kezdett mesélni, egy olyat, amely a környéken már évszázadok óta járt szájról szájra, ám eleddig még senki nem vette a fáradságot, hogy lejegyezze.

„A Vár domb elátkozott egy hely. Oda csak az megy, akinek már nem kedves az élete. Azzal, hogy ott áskálódnak, ha hiszik, ha nem, kibívták maguk ellen a sorsot. Időtlen idők óta száll apáról fiúra e történet:

Keletről jött eleink néhány tucatnyi emberből álló csapata portyázás után, amit a morvák birodalmának szélén ejtettek, itt tért éjjeli szállásra, mert ez a vidék tűnt a legbiztonságosabbnak gyepűelvén innen gyepűn túl. Megfáradt lovaikat a tölgyekhez kötötték, és „fűremedett” tagjaikat gyönyörű, cifra jurtákban pihentették. Volt velük egy szláv nemes úr is, nevezett Vladimír, akit az egyik összecsapáskor ejtettek rabul. Nem bántak vele kesztyűs kézzel. Ruháit megszagatták, ékszereitől megfosztották, étlenszomjan tartották, s egy duhaj mulatozás közben a csapat vezére fejbe is kólintotta egy tuskóval, hogy szerencsétlen arról koldult. A maroknyi sereg sámánja a Vár dombi pihenő másnapján azt javallotta, nézzenek a fejébe varázsfözetek páráin át, hátha megláthatják, hol érdemes újra rabolni, hol ígér sok kincset, s még több foglyot a portya...

– Tudja, Jucika, nincs is nagyobb vívmány a tudományál. Ha mindent tüzetesen számba vesz, az összes múlt-homállyal takart kérdésre választ találhat, s a misztikum ködfátyla, mintha repülőgép-turbinákkal fújnak, pillanatok alatt szertefoszlik...

– Tanár úr, mondták már magának, hogy olyan a keze, mint egy festőé? Mintha elefántcsontból faragták volna. Minden nő boldog lehet, akit végigsimít az ujjáival...

– Nem oly dicsőség trepanáltra akadni. A csontok elárulják történetünket, de nagyokat tódíthatnak. Még a sírmelléklet sem elegendő bizonyíték semmire. Ha teszem azt, engem a Trabantommal temetnének el, lehet, úgy hinné az utókor, gazdag nemes voltam. De csak azért hihetnék ezt, mert akinek Mercédese van, az nem fogja maga mellé rakatni a sírba.

– Tanár úr, szeretkezni akarok magával! Megőrjít a hangja, s ahogy a kicsiny bajsa mozog, amikor beszél... Szédületes... Minden porcikáját vágyom...

– Ezért lényeges, hogy kritikusán szemlélje az előkerült leleteket, s mély ismeretei alapján vesse egybe a kusza teóriákkal. Ért engem, ugye?

Szerencsétlent egész napon át bódították. Beléndek gőzével párolták agyvelejét, nadragulyát töltöttek belé erőszakkal. Kipánnyvázott teste körül napestig lejtette eufórikus táncát a sámán. Dobjának pergése, énekének mekegése még ma is hallik a dombok között teliholdas éjszakákon. A következő reggelen, pitymallatkor megkezdődött a szertartás. A fő seregektől messze szakadt csapat kincs-vágyó férfiai nagy kört alkottak. Középiűt a méltóságától megfosztott, mezíteleenre vetkeztetett Vladimir herceg tekergett lecövekelt végtagokkal. A sámán eksztatikus forgásba-hajladozásba kezdett. Galócafőzetet ivott, s a fellobbanó tűzben egy rövid pengéjű kardot hevített, míg rémes szózatokat motyorgott magában.

Aztán odalejtett a szláv úrhoz. Mellkasa fölé térdelt. Hosszú haja és a lófarok fejdísz sátorként borult Vladimir fejére. A körben álló harcosok nem láthatták, mi folyik ott. Csak a kardot figyelhették, miképp tűnik el a haj és lófarok alkotta sűrű szövvényben. Aztán egy egetverő ordítás harsant, ami folyamatos sírásba, börgésbe, jajveszékelésbe csapott át. A sámán a tüdejébe szívott beléndekgőzt lassan kifújva kábította az alatta vonagló urat. Végre diadalittasan fölkiáltott, s egy csontdarabot mutatott föl, mire a harcosok rivalogtak, s örült körtáncba kezdtek. Az agyafírt elájult. Ott hevert mozdulatlanul a sebesen örvénylő rondó közepén. Ahol korábban zúzott seb éktelenkedett az agyán, most egy luk tátongott, benne a véres velő zakatolt, amire ráfújta a táltos az utolsó leheletnyi ópium-párát. Majd a díszes tarsolyából elővett zsírokkal jól megkenté a seb vérző széleit, gyógy-növényeket tett rá, s egy arany füstlemez kötözt a lyukra...

– Tanár úr, szeretem magát! Figyel egyáltalán?

– Figyelek persze, kedves. Hogyne figyelnék. Már látom a csontjainkat a föltárt sír mélyén, ahogy még ott is összeölelkezve...

– Ne beszéljen, Béla! Szorítson, csókoljon!

– Nagy nemzetközi konferenciát hívunk majd össze, ha teljesen föltártuk a Var dombi sírokat. Mint ahogy a mi csontjaink fölött tűnődők is nagy nemzetközi konferencián óhajtják majd bemutatni a leletegyüttest, aminek szerves-szervetlen részei leszünk.

– De hát miről beszél? A jövőnkről elmélkedik, holott még jelenünk sincs!

– Ősszel megkérem a kezét, hogy egy sírban nyugodhassunk. Példa kell legyünk a jövő régészei, antropológusai számára. Csontos Philemon és Csontos Baucis. A halálban is egyek. A halálban is élők.

Milyen lesz vajon a sírmellékletünk? Nem bízhatunk semmit a véletlenre, a minket eltemetőik kénye-kedvére. Mindent szabályoznunk kell, egyetértésben fogant végrendeletünkben. Ha a halálunk tudományos, gondolja csak el, milyen sokat segítünk a jövő tudósnevedékeinek. Naplóinkat, fényképeinket, publikációinkat is magunkkal visszük. Forrás kell az utóknak. Tiszta forrás!

– De tanár úr, Béla, már nagyon sokat ivott. Táncoljunk inkább...

A szertartás véget ért. A férfiak szétszéledtek. Mindenki ment a maga dolgára. Ki vadászni, ki a fegyvereit javítani, ki a rablott kincset számba venni. A sámán odatérdelt az agyafúrt mellé, s érthetetlen verseket mormolt hozzá... Már búcsúzóban volt a nap, mikor éledni kezdett a megszegyenített fogoly. A táltos farkasvonyításszerű hangot hallatott, mire összesereglett a tábor valamennyi lakója. Elvágta Vladimir köteleit. A kábult férfi megrázta magát, amint föltápáskodott. Láthatólag borzasztóan szédült. Le s föl tántorgott, de érthető magyarsággal szólott, pedig szláv születésű volt, s a magyarokkal csak harcban „ismerkedett”. „Az ürdüing incselkedik véle...” – fűzte a látottakhoz-hallottakhoz a varázsló.

„Mind el fogtok enyészni holnap virradatra. Mire három kuvik-szó barsan, az egész tábor önnön vérében fetreng, és baláltusájában mocskolja a szellemeket... Álmodokban jön el a halál, s torkotokat átvágja... Sátraitokban hevernek majd száználmas testeitek, s lelkeitek itt kószálnak ebben a kietlen rengetegben. Aztán érkezik egy másik horda a sajátjaitokból, azok megszánnak, s elföldelik oszló hulláitokat. Oda temetnek majd titeket, annak a dombnak az aljába, de ott sem lesz nyugodástok, mert ezer esztendő múlva kihányják csontjaitokat, s nagy termekbe viszik, ahol számtalan népnek mutogatják...”

– Mit beszél itt ez a bugris?! Honnan vesz ennyi sületlenséget?! Tanulatlan paraszt! Babona-láda! Ez nem átok, ez dicsőség! Ez a tovbéllés! Ott állni egy hideg üvegtárlóban, kéz a kézben, mosolyra húzott állkapoccsal. Nézni a posteritást, nézni a gyerekek szemében a félelemmel elegy tiszteletet. Közben mindenki belelapozhat a könyveinkbe, fölnyithatja fotóalbumainkat, megtekintheti a jeles napjainkról készült videófelveleket, olvashatja naplóinkat, s rájöhet, ez a két csonthalmaz ma is él, csak más minőségben. Nincsen többé elveszett ember. A következő teremben a számítógépeken megszerkeszthetnek minket újra, s egy ügyes gépezet kicsiny viaszfigurává formálja-zanzásítja jövőnek üzenő, háromdimenziós, virtuális modellünket...

– Nem gondolja, Béla, hogy senkit sem érdekel, mi történt velünk annak idején? Nem gondolja, hogy még a tudós elméknek is sokkal izgalmasabb a találgatás puzzle-játéka, mint az unalmas bizonyosság? Nem gondolja, hogy teljesen fölösleges az erőfeszítése, mert a hétköznapi embereket csak a saját életük érdekli, legkevésbé a másoké, s miért is mások összerakásában találnák meg a gyönyörűségüket, mikor önmaguk is szétesettek?

– De föl is támadhatunk, mert egy másik szobában rideg mütőasztalokon génjeinkből születünk újra!

– Förtelmes képzelmény!

A sámán türelmét veszítve körözött a baljóslatú agyafúrt körül. Dobja sebesen pergett. Szeme fennakadt az égi hágcsók fokain. Véreres szemféhérének tükrében a tébolyodott Vladimir dülöngélt. „Kincsről beszélj, kincsről vallj!” – rikoltotta. Ám mindhiába. „...de ott sem lesz nyugodástok...” – volt a konokul ismétlődő válasz. A harcosok mogorván bámulták varázslójukat, aki nembogy aranyról, ezüstről énekelte a rab madarat, hanem egyenesen enhalálukról mondatott vele rémes regét.

„Csontod előtt meghajolj, átkod miatt meglakolj!” – üvöltötte a türelmét vesztett sámán. Intésére pedig rárohantak Vladimírra a harcosok, s miszlikbe szabdalhatták. Mire dühük csillapodott, már koromsötét borult a tájra. A férfiak idegesen járkáltak le-föl a táborban, aztán szép lassan aludni tértek, miközben egyre csak táltosukat korbolták. A célját vétett sámán hullafáradtan elhanyaglott a kibunyyni készülő tűz és a szétmetélt fogoly mellett. Lidérces álmokba süppedt.

Az éjfélt követő harmadik órában kibírhatatlan farkasüvöltés kélt...

– Igen!!! Újra és újra élni! Minden korszakot kipróbálni! Nyugdíjba küldeni az Istent! Ez a legfényesebb idea!

– Halottat nyugdíjba?! A magafajták miatt már jobblétre szenderült az Isten! Hogy egyeseknek semmi sem szent! Soha nem lennék a felesége. Nem vagyok kíváncsi múzeumi dicsőségemre... Haha, micsoda hülyeség...

– Hiszen csak így kerülheti el, hogy elenyésszen a híre. Ez az egyetlen kiút az elfeledett tettű, semmitmondó vázalakok ködös neopoliszából.

– S tárlók végtelen sorában ácsorognánk? Csak mi, ezer változatban, s mégis ugyanúgy?! Ugyanazon, s mégis más múlttal? A világ egy nagy tárló lenne. A holtak világa élne, zsidongna, s az élők vitrinbe vágynának, hogy ők is élhessenek valahára... A múlt bekebelezné a jelent. Ez az egész, amiről habrigyál, nem több, mint pátoszos

semmitmondás, egy részeg tudós hagymázás zagyvaléka. Nem lehetünk holtunkat követően soha már egészek, legföljebb száználmas, önmaguk beteljesülése után kígyózó, végtelen szakaszos törtek.

– Jucika, imádom magát. Ahogy le-föl hullámszik a keble, mikor dühösen ágál. Mikor kiszabadulnak rakoncátlan fürtjei. Hús-vér valójában az igazi. Meg akarom csókolni!

– Most mit nyúlkál?! Maradjunk a száraz tudományosságnál. Teljesen kijózanított...

Reggelre mindahány magyar átvágott torokkal, kihűlt tagokkal hevert a jurtákban. A varázsló a tűz mellett feküdt. Torkából egy véres cövek állt ki. A kuvik, „ki” mindent látott és tudott, hármat vijjogott, s lecsapott a szekerek között matató mezei egérre. Már oszladoztak a tetemek, mikor úgy másfél hónap múltán a derékhad megérkezett a Vár dombhoz, a Csöndes erdő mellé. Elkóborolt társaikat még boltukban is fölismerték, eltemették, s a síroktól tisztes távolságban – nehogy megrontsa a megtévedett harcosok örök álmát – verembe rakták az idegen, földöntúli mosollyal rohadó agyafúrtat is. Akiről úgy tartja a fáma, hiába aprították, a harmadik kuvikszóra fölserkent, s nekitámolygott az erdőnek. A madarak, a vadak mind messze szöktek e rútt, cafrangos kísértet láttán, aki csak azért tért vissza meghalni gyilkosai közé, nehogy temetetlenül maradjon... Az elföldelés után pedig szörnyű bosszút álltak a magyarok a környék fálvain... Azóta elátkozott, istenverte hely a Vár domb vidéke, ahol maguk is kutakodnak. Aki egyetlen napnál többet tölt ott, az nem számíthat semmi jóra. Jobb, ha tőlem tudják ezt!”

Ázaghy mélyen aludt. Észre sem vette, mikor néhány mikrobusz állt meg a Csöndes erdő tövében. A reflektorpázmák körében jól lehetett látni, hogy férfiak s nők vegyesen szállnak ki belőlük, s a műfényben jurtákat kerekítenek. Többet is. Valaki tábortüzet rakott. Aztán valami nagy fekete test került elő az egyik buszból. Fél óra sem telt, a jurták csúcsai az ég energiáit szítták magukba, s kellemes illatok terjengtek a sötét bástyáit kikezdő narancsos lángok felől. A reflektorok kialudtak. Halk beszélgetés szüremlett. A kuvik rosszállólag pislogott. Késő éjjel tértek nyugovóra az ősmagyart játszóik. Idegesek voltak, mert a sűrűből hátborzongató nyöszörgést lehetett hallani, meg olyan hangokat, mintha valaki tikkadt ajkain át tótul siránkozna.

A táborlakók horkolása nem nyomhatta el az éjszaka baljóslatú neszeit. Az éjfélét követő harmadik órában kibírhatatlan farkasüvöltés kelt.

Ázaghy a harmadik kuvikszóra fölserkent.

Béla tanár úr, Jucika és többiek a hajnali színesítésben közeledtek Var domb felé. A kátyús úton többször is majdnem fejre álltak, mert a részeg sofőr, egy tanársegéd, el-elszenderedett. Mikor meglátták a rengeteg mellett kísértéként derengő jurtaikat, megálltak, kikászálódtak az autóból, s kíváncsiságuktól hajtva a táborhoz indultak. Az erdő mélyeséges csöndbe burkolódzott, mintha elköltözött volna belőle az összes, egyébként zajos teremtmény. Jucika ment elől. Az elhamvadt tűzhöz érve velőtrázót sikított. Egy sámánnak öltözött férfi feküdt ott.

Nyakából egy véres cövek meredezett. Jucika elájult. A kótyagos professzor mellétérdelt, s igyekezett magához téríteni. Közben a doktoranduszok és tanársegédek egymás után tépték föl a jurtaik leplet, s eltorzult arccal fordultak ki a félhomályos sátrakból. Volt, aki okádott, akadt, aki elbögte magát. A jurta mélyén átvágott torkú férfiak és nők heverték szanaszét. Vissza sem telepedtek az autóba. Eszüket vesztve botladoztak át a mezőn, mintha a feltárásánál megtalálnák a megoldást. A legszélső, tízes számú sírnál ott hevert Ázaghy V. Gedeon. Mélyen aludt. Béla tanár úr ért oda legelőször. A megkerült, összevissza sikongató Jucikát ketten húzták-vonták. A professzor rázni kezdte a festőnövendéket, s végül egy hirtelen mozdulattal fölültette. De bár ne tette volna, mert ekkor levált Ázaghy fejéről egy hajas-véres koponyadarab, ami mögül előfehérett az agyvelő. A tanár beleájult a tízes számú sírba, s szörnyedt halt. A másvilágra költözött ifjú grafikus, Ázaghy Vlad. Gedeon visszahanyatlott vázlatára, amelyre utoljára egy elvetemült ábrázatú sámánt rajzolt... A jelenlévők közül mindenki tébolydában végezte. A le nem jegyzett monda pedig tovább élt...

Jucika arra riadt, hogy egyedül van az ágyban. Fejében még mindig ott kavargott e kusza álom-áزالag. Béla a csontsínű szörnyegen hevert, s békésen hortyogott...

Post scriptum

2995 nyara

– Újgazdagok lehettek, valamivel több, mint ezer éve. A Trabant-melléklet is erről árulkodik. A kosztüm foszlányai, a borostyán nyakék és a pszeudo-topázgyűrű alapján a nő háztartásbeli, a férfi, ahogy a kockás ingből, s a mellé hajtogatott, alig viseltes szmokingból ítélnünk – földműves lehetett, s a magánszektorban igyekezett boldogulni. Gedeon, most kimentjük magunkat a kocsmá-programba, addig készítse el digitális vázlatait a tízes jelzetű sírról, tekintse át a primitív kéziratokat, s a videó-mágnesszalagon rögzített információkat, ja, és a meghalványult, kezdetleges technikával készült családfotográfiákról se feledkezzen meg, aztán nyugodtan teleportálhatja magát a bárpulthoz, ha mindezt archiválta az egyébként közömbös utókor számára...

Árgus 2003/10.

NOVÁK VALENTIN (1969, BUDAPEST) PRÓZAÍRÓ, LÍRIKUS